

پاسخنامه

دهم انسانی

۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
مهدی اسفندیاری، آروین حسینی، رضا عزیزی، زانیار محمدی، سعید نداف	ریاضی و آمار (۱)
عزیز الیاسی پور، مبین حسن زاده، محمدامین داداش فام، نیلوفر صادقیان، شیوا نظری	علوم و فنون ادبی (۱)
یاسین ساعدی، فاطمه صفری، بصیر کریمی	جامعه‌شناسی (۱)
ولی برجی، محمود بادبرین، امیرحسین زارعی، آرمین ساعدپناه، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی	عربی، زبان قرآن (۱)
برگزیده از سؤالات کتاب جامع	عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»
صفا حاضری، زهرا دامپار، فاطمه سخایی، صبا صفایی، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
مریم بخشعلی زاده، محمد قاسمی، پارسا وکیلی	منطق
سارا شریفی، احسان عالی نژاد، بصیر کریمی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی، زهرا هادی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، محمدعلی یوسفی	سجاد حقیقی پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس پور، آیدین مصطفی زاده	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامپار، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	مرتضی عزیزی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامپار
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس زیدی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی پور
حروفچین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(رضا عزیزی)

با توجه به زوج مرتب‌های f ، ضابطه تابع به صورت $f(x) = -3x + 1$ است. کافی است مؤلفه‌های اول را به جای x قرار دهیم و به مؤلفه دوم در زوج مرتبها برسیم و به گزینه «۲» دست پیدا کنیم.

(ضابطه جبری تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۲- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

مجموعه برد تابع به صورت $R_f = \{2, 3, 4\}$ است، پس داریم:

$$\begin{aligned} f(x) = 2 &\Rightarrow \sqrt{x-1} + 1 = 2 \Rightarrow \sqrt{x-1} = 1 \Rightarrow x-1 = 1 \Rightarrow x = 2 \\ f(x) = 3 &\Rightarrow \sqrt{x-1} + 1 = 3 \Rightarrow \sqrt{x-1} = 2 \Rightarrow x-1 = 4 \Rightarrow x = 5 \\ f(x) = 4 &\Rightarrow \sqrt{x-1} + 1 = 4 \Rightarrow \sqrt{x-1} = 3 \Rightarrow x-1 = 9 \Rightarrow x = 10 \end{aligned}$$

بنابراین مجموعه دامنه تابع، به صورت $D_f = \{2, 5, 10\}$ است و مجموع اعضای

آن برابر است با:

$$2 + 5 + 10 = 17$$

(ضابطه جبری تابع، صفحه ۵)

۳- گزینه «۴»

(سعید نراف)

ابتدا $f(2)$ را محاسبه می‌کنیم:

$$f(2) = 2^2 + 2(2) = 8$$

بنابراین خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} f(x-8) &= (x-8)^2 + 2(x-8) = x^2 - 16x + 64 + 2x - 16 = \\ &= x^2 - 14x + 48 \end{aligned}$$

(ضابطه جبری تابع، صفحه ۵۰)

۴- گزینه «۱»

(سعید نراف)

چون تابع خطی است، پس ضریب x^2 باید صفر شود:

$$k - 2 = 0 \Rightarrow k = 2$$

از طرفی شیب ۵ است، یعنی:

$$f(x) = \frac{(2-a)x + 2}{5}$$

$$2 - a = 5 \Rightarrow a = -3$$

پس تابع خطی به صورت $f(x) = 5x + 2$ است، بنابراین داریم:

$$f(-3) = 5(-3) + 2 = -13$$

(نمودار تابع قطعی، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۵- گزینه «۲»

(مهری اسفندیاری)

با استفاده از ضابطه تابع داریم:

$$\begin{aligned} f(3) &= \frac{f(-2)}{6} \Rightarrow 3a - 8 = \frac{-2a - 8}{6} \Rightarrow 6(3a - 8) = -2a - 8 \\ &\Rightarrow 18a - 48 = -2a - 8 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow 18a + 2a = 48 - 8 \Rightarrow 20a = 40 \Rightarrow a = 2$$

پس ضابطه تابع به صورت $f(x) = 2x - 8$ است، حال داریم:

$$f(-1) + f(2) = 2 \times (-1) - 8 + 2 \times 2 - 8 = -10 - 4 = -14$$

(ضابطه جبری تابع، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

۶- گزینه «۲»

(مهری اسفندیاری)

دو تابع در $x = -1$ با هم برخورد دارند؛ پس در این نقطه با هم برابرند:

$$f(-1) = g(-1) \Rightarrow 3 + b = -1 + 2b + 1 \Rightarrow b = 3$$

داریم:

$$g(x) = x + 7, \quad f(x) = -3x + 3$$

(مهری اسفندیاری)

۸- گزینه «۴»

هزینه - درآمد = سود

$$\Rightarrow \text{سود} = P(x) = R(x) - C(x) = 300x - \frac{x^2}{2} - (200x + 500)$$

$$\Rightarrow P(x) = -\frac{x^2}{2} + 100x - 500$$

$$S = \text{رأس سهمی} \begin{cases} x = \frac{-b}{2a} = \frac{-100}{2(-\frac{1}{2})} = 100 \\ P(100) = -\frac{(100)^2}{2} + 100(100) - 500 = 4500 \end{cases}$$

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۷۰)

(رضا عزیزی)

۹- گزینه «۳»

$$y = x^2 - x \Rightarrow x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow x = \frac{1}{2} \\ \Rightarrow 2x = 1 \Rightarrow 2x - 1 = 0$$

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

(زاتیار ممبری)

۱۰- گزینه «۳»

هرگاه یک سهمی داشته باشیم، محل برخورد نمودار با محور x ها، ریشه و

محل برخورد نمودار با محور y ها، عرض از مبدأ (c) می‌باشد. با توجه به

نمودار محل برخورد با محور y ها نقطه‌ای به عرض ۸ و طول نقطه A، ریشه

منفی معادله $-2x^2 + 6x + 8 = 0$ می‌باشد.

$$x_A = -1, \quad y_B = 8 \\ SOAB = \frac{|OA| \times |OB|}{2} = \frac{1 \times 8}{2} = 4$$

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۶ و ۶۹)

نقاط α و β که محل برخورد دو تابع با محور x ها هستند، ریشه‌های f

و g می‌باشند:

$$f(x) = 0 \Rightarrow -2x + 3 = 0 \Rightarrow 2x = 3 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow \alpha = 1$$

$$g(x) = 0 \Rightarrow x + 7 = 0 \Rightarrow x = -7 \Rightarrow \beta = -7$$

اختلاف α و β قاعده مثلث ایجاد شده می‌باشد:

$$\text{محلث} \quad 1 - (-7) = 8$$

برای به دست آوردن ارتفاع مثلث کافی است $x = -1$ را در تابع f یا g

جایگذاری کنیم:

$$\text{محلث ارتفاع} = f(-1) = -3(-1) + 3 = 6$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{8 \times 6}{2} = 24$$

(نمودار تابع قطبی، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

(مهری اسفندیاری)

۷- گزینه «۲»

برای بررسی نقطه تقاطع با محور y ها x را برابر صفر قرار می‌دهیم:

$$f(x) = x^2 - 1 \xrightarrow{x=0} y = -1$$

$$g(x) = (x-1)^2 \xrightarrow{x=0} y = 1$$

(الف) پس هر دو سهمی محور y را قطع می‌کنند. (نادرست)

(ب) در هر دو سهمی a با ضریب x^2 مثبت است، پس هر دو سهمی مینیمم

(min) دارند. (درست)

(پ) اگر $x = 1$ را در هر دو سهمی بگذاریم: $g(1) = (1-1)^2 = 0$

و $f(1) = 1^2 - 1 = 0$ پس هر دو سهمی از نقطه $(1, 0)$ می‌گذرند. (درست)

(ت) دامنه هر دو تابع R است. ولی برد f، برابر $-1 \leq y$ و برد g، $y \geq 0$

است. (نادرست)

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

دو مورد اول مرتبط با دسته‌بندی «شعر» بهار است و دو مورد دوم مرتبط با دسته‌بندی «نثر» بهار است.

قرن ۶ تا ۱۰، سبک عراقی رواج داشته است. قرن ۱۳، سبک دوره بازگشت رواج داشته است. تاریخ ۵۵۰ تا ۶۱۶ هـ. ق دوره سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان رایج بوده است. تاریخ ۳۰۰ تا ۴۵۰ هـ. ق دوره سامانی رواج داشته است.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۱)

۱۲- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

سبک سلجوقی را باید «بینابین» نامید؛ زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد.

(تاریخ ادبیات، صفحه ۶۲)

۱۳- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

در گزینه «۲»، معشوق آسمانی است و حافظ، از برتری او سخن می‌گوید؛ در حالی که معشوق در سبک خراسانی، معمولاً زمینی است.

ویژگی‌های سبک خراسانی در سایر ابیات:

گزینه «۱»: معشوق زمینی

گزینه «۳»: توصیف ساده طبیعت

گزینه «۴»: مدح شاهان

(سبک‌شناسی، صفحه ۶۳)

۱۴- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

موارد «ج» و «ه» اشتباه هستند:

«ج»: ردیف و قافیه ابیات سبک خراسانی، ساده‌اند.

«ه»: بیشتر از تشبیه حتی بهره گرفته می‌شود.

(سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۵- گزینه «۱»

(نیلم فرصادقیان)

الف) افزایش کاربرد لغات عربی دیده می‌شود که مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

ب) حذف افعال به قرینه لفظی و افزایش واژگان عربی که مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

ج) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی، کوتاهی جملات و بهره‌گیری کمتر از لغات عربی در این گزینه نمایان است که مربوط به نثر دوره سامانی می‌باشد.

(سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۶- گزینه «۳»

(مبین حسن زاده)

آثار ذکرشده در گزینه «۳» همگی مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی هستند.

در گزینه «۱»، تاریخ بلعمی، در گزینه «۲»، التفهیم، در گزینه «۴»، التفهیم و شاهنامه ابومنصوری مربوط به نثر دوره سامانی هستند.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۷- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

یکی از ویژگی‌های سبک خراسانی، بهره‌گیری از تشبیهات حسی است. در این گزینه عشق به بلا تشبیه شده است که تشبیه محسوس نیست.

ویژگی سبک خراسانی در سایر ابیات:

گزینه «۱»: به‌کار بردن «ایدون»

گزینه «۲»: به‌کار بردن «اندر»

گزینه «۴»: به‌کار بردن دو نشانه برای یک متمم: به اسپ اندر / به‌کار بردن لغات کهن، در قیاس با سبک دوره‌های بعد: همیدون (این واژه، ترکیبی از «هم» و «ایدون» است و بیشتر در سبک خراسانی و به‌معنای «هم‌اکنون» به‌کار می‌رفته است).

(سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۸- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

هجاهای واژه بی‌بهره به این صورت است: بب | هو | د

توجه: واژه «یک» در گذشته به‌صورت «یک» تلفظ می‌شده است. بنابراین، گزینه «۳» درست است و نمی‌تواند پاسخ این سؤال باشد.

(سبک‌شناسی، برع لفظی، موسیقی شعر و مفهومی، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

بیت صورت سؤال و سه بیت دیگر، درباره غروب خورشید و فرارسیدن شب هستند؛ اما بیت گزینه «۲»، درباره طلوع خورشید و از بین رفتن شب است.

(مفهومی، صفحه ۵۶)

۲۰- گزینه «۳»

(مهم‌امین راداش‌فام)

بیت صورت سؤال به‌صورت کلی، به پیری، پیامدهای منفی آن و ناامیدی اشاره دارد (فروریختن دندان‌ها که در جوانی مانند چراغی تابان بوده‌اند، تأییدی بر جمله اخیر است).

بیت گزینه «۳» نیز مضمونی شبیه به بیت صورت سؤال دارد. (ناامیدی شاعر، با پدیدارشدن نشانه‌های پیری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این بیت اشاره به پیری و پیامدهای مثبت آن دارد. (اشاره به باتجربه بودن)

گزینه «۲»: بیت به این موضوع اشاره دارد که با افزایش سن، حرص و طمع، در انسان تقویت می‌شود و قوت می‌گیرد.

گزینه «۴»: در این گزینه، شاعر به نکوهش طرب و شادی در پیری پرداخته است و معتقد است شادی و طرب برای دوران جوانی است.

(مفهومی، صفحه ۶۵)

جامعه‌شناسی (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

هر کدام از موارد «فرد با آموزش‌هایی که در خانواده می‌بیند، اولین آشنایی را با جهانی که در آن متولد شده است، می‌یابد.» و «جهان اجتماعی به هنگام تولد هر فرد، بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند.» مربوط به جامعه‌پذیری است و موارد باقی‌مانده، جزو کنترل اجتماعی است.

(بازتولید هویت اجتماعی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۳)

۲۲- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

- مجرای ارتباطی ما با جهان اجتماعی، نقش و عضویت ما در جهان اجتماعی می‌باشد.

- هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند.

(هویت، صفحه‌های ۶۷، ۶۸، ۷۱ و ۷۲)

۲۳- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد نادرست:

هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

بخشی از هویت، آگاهانه است، یعنی آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی‌می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند. بخش دیگر برای ما پنهان است و آن را نمی‌شناسیم.

(هویت، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۷)

۲۴- گزینه «۴»

(بهیر کریمی)

تشریح موارد نادرست:

امنیت، برای یک کشور آشوب‌زده، پدیده‌ای در قلمرو واقعی و برای یک جامعه بسامان، در قلمرو آرمانی است. (نادرست)

عقاید و ارزش‌ها با مخالفت آدمی می‌توانند از حق به باطل و یا از باطل به حق تغییر کنند. (نادرست)

(ارزیابی پیمان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۵۹، ۶۰ و ۶۱)

۲۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

عبارت اول: اگر جوامع ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند (علت)، از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

عبارت دوم: معنای تکاثر: «مال اندوزی»

عبارت سوم: حقایق هر چند ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند.

(ارزیابی پیمان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۲۶- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۹۷- با تغییر)

- بعضی از ویژگی‌های هویتی، اجتماعی و فرهنگی هستند؛ یعنی فرد بدون حضور در اجتماع نمی‌تواند آن خصوصیات را داشته باشد. «یک قهرمان ملی بودن» نیز از این ویژگی‌هاست.

- برخی از ویژگی‌های هویتی ما فردی و شخصی هستند؛ «تصویر بدن یک فرد» جزئی از هویت فردی است.

- «کمک نکردن به حادثه‌دیدگان» رفتاری برخلاف هنجارهای جامعه و در نتیجه، نوعی ناهنجاری یا کژروی اجتماعی است.

- تنبیه و مجازات یکی از مراتب کنترل اجتماعی است. جامعه، کسانی را که به انحراف اجتماعی (رفتارهایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها، قواعد و هنجارهای جامعه هستند) دچار شده باشند، تنبیه و مجازات می‌کند؛ «حذف شدن از مسابقات ملی» نوعی تنبیه و مجازات است.

(ترکیبی، صفحه‌های ۶۸، ۸۲ و ۸۳)

۲۷- گزینه «۲»

(بهیر کریمی)

گاهی ما سایر فرهنگ‌ها را در مقایسه با فرهنگ خودمان ارزیابی می‌کنیم. جامعه‌شناسان این کار را اشتباه می‌دانند، زیرا هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود معنا و کارکردی دارد. بنابراین درست نیست که ما فرهنگ دیگران را براساس فرهنگ خودمان نقد و ارزیابی کنیم. اما باید توجه داشته باشیم که این امر بدان معنا نیست که مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ناممکن است. ما می‌توانیم فرهنگ خودمان و فرهنگ‌های دیگر را براساس معیارهای حق ارزیابی کنیم و میزان نزدیکی هر فرهنگی به معیارهای حق و یا دوری از آن را مشخص کنیم؛ برای مثال اگر پُرخوری در فرهنگی پذیرفته و متداول است، ما در مقام یک فرد بیرونی می‌توانیم ضررهای آن را گوشزد کنیم. اگر جامعه‌ای عدالت را از یاد برده و به بی‌عدالتی خو کرده باشد، می‌توانیم ناپسند بودن این سبک زندگی را دریابیم و نقد کنیم و خطرات آن را متذکر شویم.

(ارزیابی پیمان‌های اجتماعی، صفحه ۶۱)

۲۸- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی:

- یک انسان قادر است مسیر تاریخی کشوری را متحول کند.

- یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.

تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی:

- انسان‌ها برای مقابله در برابر زلزله، خانه‌های مقاوم می‌سازند.

- در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم، متفاوت است.

(هویت، صفحه ۷۲)

۲۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

اگر جامعه روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد:

(۱) در معرض آسیب‌ها و ناهنجاری‌های بیشتری قرار می‌گیرد.

(۲) بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود.

(۳) دوام و بقای آن تهدید می‌گردد.

- اگر فرهنگ، قدرت اقتناع بالایی داشته باشد، افراد، کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

- در صورتی که جامعه‌پذیری وجود نداشته باشد، افراد نقش‌های اجتماعی را نمی‌پذیرند.

- هر جامعه‌ای علاوه بر جامعه‌پذیری، برای پیشگیری و کنترل کژروی‌های اجتماعی، از روش‌های تبلیغ و اقتناع، تشویق و پاداش، تنبیه و مجازات استفاده می‌کند.

(بازتولید هویت اجتماعی، صفحه‌های ۸۱، ۸۳ و ۸۴)

۳۰- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

- روستایی بودن، ایرانی بودن و متولد شیراز یا تهران بودن:

از ویژگی‌هایی هستند که در به‌دست آوردن آن نقشی نداریم و تنها با عضویت در گروه‌های اجتماعی می‌توانیم این ویژگی را داشته باشیم.

- تیرماهی بودن و دهه هشتادی بودن:

از ویژگی‌های فردی ماست که در طول زندگی تغییر نمی‌کند.

- معلم، کارمند و دانش‌آموز بودن:

از ویژگی‌هایی هستند که از طریق ارتباط با دیگران آن را به‌دست می‌آوریم و خودمان در شکل‌گیری آن مؤثر هستیم.

(هویت، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

عربی، زبان قرآن (۱)

۳۱- گزینه «۳»

(ولی برهی - ابهر)

«الحمیم»: صمیمی (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «هو الذی»: همان کسی است که، کسی است که (رد گزینه «۱») / «أی إساءة»: هرگونه بدی‌ای (رد گزینه «۴») / «لا یحاول»: تلاش نمی‌کند (رد گزینه «۱») / «یصر»: اصرار می‌کند، پافشاری می‌کند (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

(ترجمه)

۳۲- گزینه «۱»

(مصطفی قریمی فرد)

«تَفَقَّهوا»: بیاموزید، یاد بگیرید (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «لا تموتوا جهالاً»: نادان نمیرید (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «تواضعوا»: فروتنی کنید (رد گزینه «۴») / «لمن تتعلمون منه»: در مقابل کسی که از او یاد می‌گیرید (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

(ترجمه)

۳۳- گزینه «۴»

(معمور بادرین)

«هذه الطَّیور»: این پرندگان («هستند» در گزینه «۲» اضافی است) (رد گزینه «۲») / «تعرف»: می‌شناسند / «بغریزتها»: با غریزه خود / «الأعشاب المناسبة»: گیاهان مناسب / «قد تدل»: گاهی راهنمایی می‌کنند (رد گزینه «۳») / «العلماء»: دانشمندان / «استعمال الأعشاب الطَّیِّبة»: کاربرد گیاهان دارویی (رد گزینه «۱») / «للقایة»: برای پیشگیری (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «من الأمراض المُختلفة»: از بیماری‌های گوناگون

نکته مهم درسی:

اگر فعل به صورت مفرد بیاید ولی فاعل آن به صورت جمع، پس از آن آورده شود، فعل به صورت جمع ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۳۴- گزینه «۱»

(امیر حسین زارعی)

«عداوة» و «صداقه» مصدر هستند و ترجمه صحیح آن‌ها «دشمنی» و «دوستی» است.

(ترجمه)

۳۵- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«حرکت نمی‌کند»: لاتتحرك (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «چشمان جغد»: عینا البومة (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «ولی او می‌تواند»: ولکنها تستطیع (رد گزینه «۴») / «که بچرخاند»: أن تدیر (رد گزینه «۴») / «سرس را»: رأسها / «دویست و هفتاد درجه»: مئتين و سبعین درجة (رد گزینه «۱»)

نکته مهم درسی:

- به ترجمه فعل‌ها در باب‌های ثلاثی مزید دقت کنید؛ «لاتتحرك» (حرکت نمی‌دهد) از باب «تفعیل» متعدی است؛ اما «لاتتحرك» (حرکت نمی‌کند) از باب «تفعل» لازم است.

- کلمه «عینا» در اصل «عینان» به معنای دو چشم است و حذف نون به دلیل مضاف واقع شدن است.

(تعریب)

۳۶- گزینه «۲»

(آرمین ساعدپناه)

فعل «تواضعوا» امر از باب «تفاعل» است و باید با عین الفعل مفتوح (تواضعوا) بیاید.

همچنین فعل «تعلّمون» مضارع از باب «تفعیل» است و باید با عین الفعل مکسور (تعلّمون) آورده شود.

(فنبط حرکات)

۳۷- گزینه «۲»

(کنکور سراسری فارغ از کشور، ۱۴۰۰)

«مردم خفتگان‌اند، پس هرگاه بیدارند، بیدار می‌شوند.»

به این مفهوم اشاره دارد که مردم در دنیا در غفلت به سر می‌برند و انسان پس از مرگ آگاه می‌شود؛ این مفهوم در گزینه «۲» نیز آمده است. سایر گزینه‌ها به غفلت انسان در دنیا اشاره دارند.

(مفهوم)

۳۸- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

«تکلموا» در این عبارت فعل ماضی جمع مذکر غائب است (صحبت کردند)، پس فعل امر نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: «أنظروا»، در گزینه «۳»: «انتظروا» و در گزینه «۴»: «علم» فعل امر است.

(قواعد - ثلاثی مزید)

۳۹- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیروردی)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن خبر، از نوع جمله فعلیه آمده باشد.

در این گزینه، «الحسد» مبتدا و «یأكل» خبر از نوع جمله فعلیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «عضو» خبر از نوع اسم است.

گزینه «۲»: «نباتات» خبر از نوع اسم است.

گزینه «۳»: جمله فعلیه است و خبر ندارد.

(قواعد - جمله اسمیه و فعلیه)

۴۰- گزینه «۴»

(کنکور سراسری، ۹۸)

اگر اسم بعد از اسم اشاره بدون «ال» باشد، نقش خبر دارد؛ پس گزینه‌های «۲» و «۳» حذف می‌شوند. هم‌چنین اسم بعد از اسم اشاره باید از لحاظ تعداد و جنسیت با اسم اشاره مطابقت داشته باشد که با توجه به مذکر بودن «هذا» باید از «طیر» استفاده شود.

(قواعد - جمله اسمیه و فعلیه)

عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۴۱- گزینه ۲

«ربّ» (منادا): ای پروردگرم (رد گزینه‌های «۱ و ۳» / «إِنِّي»: من، همانا / «أَعُوذُ بِكَ»: به تو پناه می‌برم (رد گزینه‌های «۱ و ۳» / «أَنْ أُسْأَلَ»: از تو بخواهم / «ها»: آن چه که، چیزی که (رد گزینه‌های «۳ و ۴» / «لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ»: به آن دانشی ندارم (رد گزینه ۴»)

(ترجمه)

۴۲- گزینه ۲

«مع أن»: با آن که / «اللبط طائر»: اردک یک پرنده است / «لكن»: اما / «بسبب وجود»: به خاطر وجود / «زيت خاص»: روغنی خاص / «فی ذنبه»: در دمش / «يستطيع»: می‌تواند / «أن يعیش»: که زندگی کند / «فی الماء»: در آب / «أيضاً»: هم، نیز / «لا يبتل»: خیس نشود / «جسمه»: بدنش

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «توانایی زندگی را دارد» معادل صحیحی برای «يستطيع أن يعیش» نیست.

گزینه «۳»: «وجود» در ترجمه لحاظ نشده و ترجمه «أيضاً» در جای مناسب نیامده است.

گزینه «۴»: «ممتاز است» نادرست است.

(ترجمه)

۴۳- گزینه ۳

گزینه «۱»: «لمن تتعلّم منه و لمن تعلّمه»: نسبت به کسی که از او می‌آموزی و به کسی که به او می‌آموزی

گزینه «۲»: «خروجکم»: خروجتان

گزینه «۴»: «مع الأسف»: متأسفانه

(ترجمه)

۴۴- گزینه ۳

«مادرم»: أمی، والدتی (رد گزینه «۴») / «به من دستور داد»: أمرتني (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «شب‌ها»: اللیالی (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «ز خانه»: من البیت (رد گزینه «۴») / «که خارج نشوم»: أَلَا أُخْرَجُ (آن + لا + أخرج) (رد سایر گزینه‌ها)

(تعریب)

ترجمه متن درک مطلب:

با لبخندت در معاشرت خود هر آنچه را می‌خواهی طلب کن؛ زیرا آن بهتر از سخت‌گیری و عصبانیت است. مهربانی همانند جادو در جان‌ها تأثیر می‌گذارد و حالت‌ها را تغییر می‌دهد. پس هر کس آن (مهربانی) را وسیله‌ای برای خود برگزیند، می‌تواند سخت‌ترین دشواری‌ها را خوار سازد و به آنچه می‌خواهد نائل شود. انسان مهربان در معاشرت خود با فرزندان سرزمینش می‌تواند بر عقل‌ها چیره شود. و منظور ما از این سخن این نیست که انسان در تمامی حالات نرم‌خو باشد! اما این خوی در کارهای سیاسی نیاز به تفکر و دوراندیشی بیشتری دارد، زیرا (انسان) نیرومند گاهی لبخند می‌زند تا ضعیف را شکار کند.

۴۵- گزینه ۴

با توجه به متن ما به «برگزیدن راه مهربانی در ارتباطات اجتماعی فرمان داده شدیم» که کاملاً درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در متن اشاره‌ای به روبه‌رو شدن با قدرتمندان نشده است.

گزینه «۲»: در متن اشاره‌ای به مسائل سیاسی نشده است.

گزینه «۳»: در متن اشاره‌ای به روبه‌رو شدن با ضعیفان نشده است.

(درک مطلب)

۴۶- گزینه ۱

با توجه به متن زمانی که از مهربانی تأثیر می‌پذیریم باید از روش مهر و محبت استفاده کنیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «زمانی که بخواهیم ضعیفی را شکار کنیم» که طبق متن نادرست است.

گزینه «۳»: «هنگامی که دانستیم که در مخاطب مؤثر است» که طبق متن نادرست است.

گزینه «۴»: «زمانی که با نیرومندی روبه‌رو شویم و از او بترسیم» که طبق متن نادرست است.

(درک مطلب)

۴۷- گزینه ۱

ترجمه: «با مهربانی نمودن (خوش‌زبانی) مار (افعی) از لانه‌اش بیرون کشیده می‌شود.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «گاهی سخت‌گیری کاری را انجام می‌دهد که مهربانی انجام نمی‌دهد.» نادرست است.

گزینه «۳»: «مؤمن با مؤمنان مهربان و با کافران سخت‌گیر است.» با متن داده شده ارتباط ندارد.

گزینه «۴»: «پای‌بند مهربانی باش و سخت‌گیری را ترک کن، چون آن (سخت‌گیری) زیان است.» نادرست است.

(درک مطلب)

۴۸- گزینه ۳

«حَرَكَتٌ» و «ثَابِتَةٌ» نه با هم متضادند و نه مترادف.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «المَدْح ≠ الذمّ»

گزینه «۲»: «تَسْتَطِيعُ = تقدرُ»

گزینه «۴»: «بعیده ≠ قَرِيب»

(واژگان)

۴۹- گزینه ۳

«أكرمي» امر باب «إفعال» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أَنْصُرُوا»: امر ثلاثی مجرد است.

گزینه «۲»: «أَخْرَجَ»: ماضی باب «إفعال» است.

گزینه «۴»: «ارْجِعْنَ»: امر ثلاثی مجرد است.

(قواعد - ثلاثی مزید)

۵۰- گزینه ۱

در ابتدای جمله، فعل به کار رفته است («ما قَسَمَ» فعل ماضی منفی)، بنابراین جمله از نوع فعلیه محسوب می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: جمله با اسم (مبتدای) «خیر» شروع شده، پس اسمیه است.

گزینه «۳»: جمله با اسم (مبتدای) «تَسَاقَطُ» شروع شده، پس اسمیه است.

گزینه «۴»: جمله با اسم (مبتدای) «تَشْجِيعُ» شروع شده، پس اسمیه است.

(قواعد - جمله اسمیه و فعلیه)

(کتاب جامع)

(کتاب جامع)

(کتاب جامع)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)

با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان شناس و ... به کشور ما آمدند و روزبه روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان های تاریخی به خصوص تخت جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد.

(مطالعه و کاوش در گذشته های دور، صفحه ۶۴)

۵۲- گزینه «۴»

(بواد میربلوکی)

آگاهی های تاریخی در نتیجه کاوش های باستان شناسی، کمک کرد تا سلسله های پادشاهی ماد تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد.

(مطالعه و کاوش در گذشته های دور، صفحه ۶۵)

۵۳- گزینه «۲»

(بواد میربلوکی)

سنگ نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم، شرح جنگ های این پادشاه با رومیان را بازگو می کند.

(مطالعه و کاوش در گذشته های دور، صفحه ۶۸)

۵۴- گزینه «۲»

(بواد میربلوکی)

خلیج فارس و دریای مکران نقش مهمی در برقراری ارتباط تجاری، سیاسی، نظامی و فرهنگی میان سرزمین های دور و نزدیک جهان باستان داشتند.

(سپیده دم تمدن ایرانی، صفحه ۷۱)

۵۵- گزینه «۴»

(بواد میربلوکی)

کاوش های باستان شناسی اخیر در محوطه باستانی چغاگلان در شهرستان مهران نشان داده است که ساکنان نواحی کوهپایه ای زاگرس جزء نخستین مردمانی در جهان بوده اند که حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی کردن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند.

(سپیده دم تمدن ایرانی، صفحه ۷۳)

۵۶- گزینه «۳»

(امیر حسین کاروین)

فرمانروایان سومری و آگدی، پیاپی به سرزمین ایلامی ها لشکر کشی می کردند. این تاخت و تازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

(سپیده دم تمدن ایرانی، صفحه های ۷۶ و ۷۷)

۵۷- گزینه «۴»

(امیر حسین کاروین)

ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند و از آنان برای پیشرفت کار خود کمک می خواستند. به عقیده مردمان ایلام قدیم، خدایان دارای نیرویی ماوراءطبیعی بودند که آنان را بر هر کاری توانا می ساخت. الهه های مادر نیز بسیار مقدس بودند و مقام رفیعی در سلسله مراتب خدایان ایلامی داشتند. ایلامیان این الهه ها را به عنوان مادر خدایان می پرستیدند و برای آنان معابدی ساخته بودند.

(سپیده دم تمدن ایرانی، صفحه ۷۸)

۵۸- گزینه «۱»

(امیر حسین کاروین)

دهیوک شهر هگمتانه یا اکباتان (همدان امروزی) را فتح نکرد؛ بلکه آن را بنا کرد و مرکز حکومت خویش قرار داد.

(از ورود آریایی ها تا پایان هخامنشیان، صفحه های ۸۰ تا ۸۲)

۵۹- گزینه «۴»

(امیر حسین کاروین)

دلایل اهمیت تسلط بر بابل:

- ۱- دارا بودن بناها و پرستشگاه های باشکوه
- ۲- داشتن مراکز اقتصادی ثروتمند و نهادهای سیاسی و اداری متعدد
- ۳- در اختیار داشتن راه های ارتباطی با سرزمین های دور و نزدیک

(از ورود آریایی ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۳)

۶۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

در ابتدای زمامداری اردشیر دوم، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد. در دوران فرمانروایی اردشیر دوم، مصر از سیطره هخامنشیان نیز خارج شد.

(از ورود آریایی ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۷)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

توده هوای سودانی گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را وارد ایران می‌کند و باعث بارندگی می‌شود.

(آب و هوای ایران، صفحه ۴۰)

۶۲- گزینه «۱»

(صبا صفایی)

توده هوای سرد و خشک سیبری، در دوره سرد وارد ایران شده و باعث سردی و خشکی هوا در زمستان و موجب بارش در سواحل خزر می‌شود.

(آب و هوای ایران، صفحه ۴۰)

۶۳- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

شهر بیرجند در منطقه آب و هوایی گرم و خشک و شهر شیراز در منطقه آب و هوایی کوهستانی قرار دارند.

(آب و هوای ایران، صفحه ۴۲)

۶۴- گزینه «۲»

(صبا صفایی)

اختلاف شدید دما، از ویژگی‌های آب و هوای گرم و خشک است.

(آب و هوای ایران، صفحه ۴۲)

۶۵- گزینه «۳»

(زهرا رامیار)

در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و خشک است که مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود. بیابان لوت یکی از خشک‌ترین بیابان‌های ایران است که در این منطقه واقع شده است.

(آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۸ و ۴۴)

۶۶- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

عواملی چون کاهش ریزش‌های جوی، خشک شدن باتلاق‌ها و مدیریت ضعیف منابع آب در این مناطق، باعث شکل‌گیری پدیده ریزگردها شده است. ریزگردها موجب عفونت‌های ریوی و اختلالات تنفسی در انسان می‌شوند. ریزگردها هم‌چنین موجب آسیب رساندن به جنگل‌های زاگرس (جنگل بلوط) و کاهش میزان تولید محصولات کشاورزی شده و همچنین میدان دید را کاهش می‌دهند.

(آب و هوای ایران، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۶۷- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

(منابع آب ایران، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۶۸- گزینه «۴»

(صفا هاضری)

در مناطق مرتفع کوهستانی، مکان‌هایی وجود دارد که سرچشمه رودهای متعددی هستند، به این مکان‌ها کانون‌های آبگیر می‌گویند. رودهایی که از کانون‌های آبگیر سرچشمه می‌گیرند ممکن است در جهات مختلف جریان یابند.

(منابع آب ایران، صفحه ۵۰)

۶۹- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

از جمله دلایل اهمیت دریای خزر می‌توان به تجارت دریایی، بهره‌برداری از منابع نفت و گاز، ویژگی‌های خاص محیط زیست، گردشگری و صید ماهی اشاره کرد. انواع ماهیان خاویاری جهان فقط در این دریا زندگی می‌کنند. بعضی از تالاب‌های حاشیه این دریا، محل توقف پرندگان مهاجر است.

(منابع آب ایران، صفحه ۵۳)

۷۰- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

آلودگی دریاها عبارت است از ورود مستقیم یا غیرمستقیم هرگونه ماده یا انرژی به محیط زیست دریایی که به کاهش تولید و رشد و نمو جانداران منجر شود و تأثیرات سوء، بر سلامت و بهداشت آبزیان و انسان داشته باشد

آلاینده‌هایی که دریاها را تهدید می‌کنند:

۱- فاضلاب‌های شهری، صنعتی و کشاورزی

۲- زباله‌های جامد مثل پلاستیک

۳- آلاینده‌های شیمیایی شامل مواد آلی، معدنی و رادیواکتیو

۴- استخراج و حمل و نقل نفت

۵- ورود کودها و سموم شیمیایی مصرف شده در اراضی کشاورزی توسط رودها

(منابع آب ایران، صفحه ۵۶)

منطق

۷۱- گزینه «۳»

(پارسا و کیلی)

شروط ذکر شده در کتاب درسی برای استقرای تعمیمی قوی بدین شرح‌اند:

۱- «نمونه‌ها باید تصادفی باشند.» یعنی نمونه‌ها به صورت اتفاقی انتخاب شوند و نه به صورت قاعده‌مند و مطابق با الگویی خاص! (رد گزینه «۲»)

۲- «نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند.» یعنی وحدتی خاص مابین نمونه‌ها مشاهده نشود و نمونه‌ها صرفاً نماینده طیفی خاص نباشند. (رد گزینه «۱» و تأیید گزینه «۳»)

۳- «تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری، نسبت مناسبی داشته باشند.» یعنی تعداد نمونه‌ها باید با تعداد کل جامعه آماری تناسب داشته باشد. با توجه به این موضوع شاید لازم باشد که بیش از نیمی از جامعه آماری نیز مورد بررسی قرار گیرد و منظور این نیست که الزاماً تعداد نمونه‌ها، عددی قابل توجه و زیاد باشد. (رد گزینه «۴»)

هم‌چنین آمده است که «هنگامی که شرایط استفاده از استقرا را به‌درستی رعایت نمی‌کنیم، دچار مغالطه «تعمیم شتابزده» می‌شویم.»

با توجه به این توضیحات، گزینه «۳»، پاسخ تست خواهد بود و سایر گزینه‌ها به مغالطه «تعمیم شتابزده» ختم می‌شوند.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۷۲- گزینه «۴»

(مهمر قاسمی)

در این مورد هم می‌توان از استقرای تمثیلی استفاده نمود؛ یعنی به‌دلیل شباهت ظاهری میان خرس‌های قطبی با خرگوش‌های قطبی، حکم اولی را به دومی تسری داد. هم‌چنین می‌توان از استقرای تعمیمی استفاده کرد؛ یعنی حکم چند مورد یعنی چند حیوان قطبی را به کل حیوان‌های قطبی از جمله خرگوش‌های قطبی تعمیم داد.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۶)

۷۳- گزینه «۴»

(مهمر قاسمی)

اگر محمول قابل حمل بر تک‌تک افراد موضوع باشد، قضیه محصوره و در غیر این صورت شخصیه است.

«موفق بودن» قابل حمل بر تک‌تک «دانش‌آموزان باهوش» است؛ اما در گزینه «۳»، محمول تنها قابل حمل بر مجموعه افراد موضوع است.

هم‌چنین اگر موضوع قضیه‌ای مفهومی جزئی باشد، قضیه موردنظر حتماً شخصیه خواهد بود.

(قضیه حملی، صفحه ۵۸)

۷۴- گزینه «۱»

(پارسا و کیلی)

نکته: از مهم‌ترین چیزهایی که باید در این درس بلد باشید، تشخیص اجزای قضیه حملی است. به اختصار می‌دانیم که هر قضیه حملی شامل سه جزء اصلی «موضوع»، «محمول» و «نسبت» است. حال برای تعیین و تشخیص این اجزا، از خط فکری زیر استفاده می‌کنیم:

قضیه حملی می‌تواند در دو فرم (شکل) ظاهر شود، یکی «استاندارد (الف) ب است / الف ب نیست» و دیگری «غیراستاندارد». مشخصه فرم استاندارد، اسنادی بودن فعل جمله است؛ پس اگر فعل جمله غیراسنادی باشد، با فرم غیراستاندارد قضیه مواجه هستیم. برای استانداردسازی قضیه، سه مرحله داریم: ابتدا نهاد جمله را مشخص کرده و آن را به عنوان «موضوع» قضیه در نظر می‌گیریم. سپس برای تعیین «محمول» دو حالت خواهیم داشت، حالت اول این‌که اگر فعل جمله، فعلی معلوم باشد (یعنی فاعل آن مشخص باشد)، از ادامه جمله، یک صفت فاعلی به‌عنوان محمول می‌سازیم، هم‌چنین حالت دوم این‌که اگر فعل جمله، فعلی مجهول باشد (یعنی فاعل آن نامشخص باشد)، از ادامه جمله، یک صفت مفعولی به‌عنوان محمول می‌سازیم. در نهایت، برای تعیین «نسبت» قضیه، به فعل جمله دقت می‌کنیم. اگر فعل جمله مثبت باشد، نسبت را «است» در نظر می‌گیریم و اگر فعل جمله منفی باشد، نسبت را «نیست» در نظر می‌گیریم.

حال بر این اساس، به تحلیل قضیه «من دو نفر را دیدم» می‌پردازیم. فعل این قضیه «دیدم» است که غیراسنادی است، پس فرم قضیه غیراستاندارد است و باید آن را استانداردسازی کنیم. نهاد جمله «من» است که همان موضوع قضیه است. فعل جمله معلوم است پس از ادامه جمله، صفتی فاعلی می‌سازیم که به صورت «بیننده دو نفر» در می‌آید و این، همان محمول قضیه است. فعل جمله مثبت است، پس نسبت «است» را برای آن قرار می‌دهیم که البته در اینجا با توجه به شخص و زمان فعل، باید «بودم» در نظر گرفته شود. حال به فرم استاندارد قضیه رسیدیم که «من بیننده دو نفر بودم» می‌باشد. این قضیه، یک قضیه حملی موجه است که در آن به ثبوت (ارتباط مثبت / ایجاب) محمول (بیننده دو نفر) برای موضوع (من) حکم شده است؛ یعنی چیزی را به چیزی نسبت می‌دهد یا به عبارت دیگر، موضوع محمول را دارد و بیانگر حمل محمول بر موضوع است. بنابراین می‌فهمیم که گزینه «۱» پاسخ تست می‌باشد.

(قضیه حملی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۷۵- گزینه «۲»

(مریم بشعلی زاده)

قضیه «زاغ برعکس غاز می‌شود» یک قضیه شخصی است و موضوع آن مفهومی جزئی می‌باشد؛ اما قضیه «بعضی کتاب‌ها بدون تصویر هستند» یک قضیه محصوره و از نوع موجه جزئی است. موضوع در قضایای محصوره کلی بوده و می‌تواند سور کلیه یا جزئی داشته باشد.

(قضیه هملی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

۷۶- گزینه «۱»

(مهمر قاسمی)

در بالا سمت راست موجه کلیه و در پایین سمت راست، قضیه موجه جزئی قرار دارد. رابطه میان این دو تداخل خواهد بود.

(امکام قضایا، صفحه‌های ۶۲ و ۶۷)

۷۷- گزینه «۴»

(پارسا وکیلی)

بررسی بخش اول سؤال:

«رابطه تناقض میان قضیه‌های موجه کلیه و سالبه جزئی و میان سالبه کلیه و موجه جزئی برقرار است. با تغییر کمیت و کیفیت یک قضیه می‌توان به «متناقض» (نقیض) آن قضیه دست یافت». بنابراین نسبت تناقض میان دو قضیه‌ای برقرار می‌شود که اجزای مشترکشان، موضوع و محمول است، یعنی در موضوع و محمول متحدند و اجزای متفاوتشان سور و نسبت است، یعنی در سور و نسبت مختلف‌اند.

بررسی بخش دوم سؤال:

«در رابطه تناقض، صدق یک قضیه، کذب دیگری را در پی دارد و کذب یک قضیه، صدق دیگری را نتیجه می‌دهد». یعنی از صدق یک طرف به کذب طرف دیگر می‌رسیم و برعکس (یعنی از کذب یک طرف به صدق طرف دیگر می‌رسیم)، پس دارای رابطه دوطرفه می‌باشند. به عبارت دیگر:

- صدق یک طرف، الزاماً کذب طرف دیگر را در پی دارد و کذب یک طرف الزاماً صدق طرف دیگر را در پی دارد.

- محال در صدق همزمان و کذب همزمان هستند.

- غیرقابل جمع در صدق و غیرقابل جمع در کذب هستند.

بنابراین می‌فهمیم که گزینه «۴»، پاسخ تست می‌باشد.

(امکام قضایا، صفحه ۶۳)

۷۸- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

بین این دو قضیه رابطه تداخل برقرار است و در تداخل اگر قضیه کلی صادق باشد، قضیه جزئی نیز صادق است.

(امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

۷۹- گزینه «۴»

(مریم بشعلی زاده)

متداخل قضیه «هیچ گیاهی جماد نیست» می‌شود: «بعضی گیاه‌ها جماد نیستند» یعنی فقط کمیت قضیه تغییر می‌یابد. متناقض این قضیه نیز می‌شود: «هر گیاهی جماد است»

از صدق هر قضیه کلی به کذب قضیه متضاد آن پی می‌بریم. پس متضاد قضیه «هر خرگوشی علف‌خوار است» کاذب خواهد بود.

(امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۷)

۸۰- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

اصل یا تداخل قضیه «بعضی الف ب است» می‌شود: «هر الف ب است» و متناقض این قضیه «بعضی الف ب نیست» می‌باشد.

(امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۱»

(امسان عالی نژاد)
الف) شما با در نظر گرفتن مجوزها اجازه می‌دهید که دولت به کار شما نظارت کند. نظارت دولت باعث جلوگیری از فعالیت شرکت‌هایی می‌شود که با تولید محصولاتی با کیفیت کم‌تر، جان مصرف‌کنندگان را به خطر می‌اندازد.

ب) در حوزه بهبود عملکرد بازار دولت به کسب و کارها مجوز می‌دهد و از این طریق می‌تواند جلوی تولید و توزیع کالاهای نامرغوب را بگیرد.

ج) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۸۲- گزینه «۳»

(امسان عالی نژاد)
الف) مالیات مستقیم:
۱- مالیات بر درآمد اشخاص

$$\frac{2}{10} \times 500 = 100 \text{ میلیون تومان}$$

۲- مالیات بر دارایی: ۵۰۰ میلیون تومان

$$500 + 100 = 600 \text{ میلیون تومان}$$

میزان مالیات مستقیم:

ب) میزان مالیات غیرمستقیم:

۱- تعرفه‌های گمرکی: ۳۰۰ میلیون تومان

۲- عوارض خودرو: ۸۰ میلیون تومان

۳- مالیات برنج (مالیات بر مصرف): ۴۵ میلیون تومان

میزان مالیات غیرمستقیم:

$$300 + 80 + 45 = 425 \text{ میلیون تومان}$$

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۸۳- گزینه «۴»

(امسان عالی نژاد)
در مالیات مستقیم مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود، ولی در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود.

الف) مالیات بر ارزش افزوده: غیرمستقیم

ب) مالیات بر مصرف: غیرمستقیم

ج) مالیات بر درآمد اتفاقی: مستقیم

د) عوارض گمرکی: غیرمستقیم

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۸۴- گزینه «۲»

(بهیبر کریمی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست (تجارت موفق با کاهش هزینه‌ها به افزایش رفاه کمک می‌کند). - درست

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری و تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی، از دلایلی است که باعث می‌شود کشورها با یکدیگر وارد مبادله شوند. منافع ملی کشورها عامل نقض پیمان‌های تجاری است). - نادرست (اقتصاد تک‌محصولی در مواقع بحرانی امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری را ندارد. کشوری می‌تواند بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند که اقتصادش تک‌محصولی نباشد).

(تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۱ و ۷۴ تا ۷۷)

۸۵- گزینه «۲»

(بهیبر کریمی)

بررسی موارد:

الف) نادرست (ترکیه در تولید گندم مزیت مطلق دارد).

ب) درست

ج) نادرست (ارمنستان در تولید گندم مزیت نسبی دارد).

د) درست

ه) درست

و) نادرست (ارمنستان باید در تولید کالایی که در آن مزیت نسبی دارد یعنی گندم متمرکز شود و کاملاً وابسته نباشد).

(تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۸۶- گزینه «۱»

(بهیبر کریمی)

- مزیت مطلق و نسبی باید به قدرت و استقلال اقتصادی کشور آسیبی نزند. وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (مثل نفت و انرژی هسته‌ای و انرژی‌های نو) و صنایع نظامی و دفاعی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه رقیب یا دشمن و نهایتاً ضعف و وابستگی کشور شود.

- در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

الف) راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

ب) از وضعیت تک محصولی فاصله بگیرد.

ج) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

(سارا شریفی)

۸۸- گزینه «۲»

بررسی موارد نادرست:

الف) نرخ بیکاری از مقدار واقعی‌اش فاصله دارد ولی در هر صورت همچنان بهترین سنجه برای مشخص شدن وضعیت بیکاری در جامعه است.

ب) وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

ج) با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، به دلیل وجود منابع بیکار (برخی از کارخانه‌ها بسته شده‌اند و یا بعضی از کارگرها بیکار هستند) کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار می‌گیرد.

ه) دولت‌ها از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه می‌کنند.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶ و ۹۰)

(سارا شریفی)

۸۹- گزینه «۳»

الف) در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم محاسبه می‌شود و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت است.

ب) با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. از این‌رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام فقر مطلق که مطابق با آن می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت.

ج) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود.

د) تغییر فناوری از سویی باعث ایجاد مشاغل جدید و از سوی دیگر موجب از بین رفتن برخی مشاغل می‌شود. عواملی هم‌چون ضعیف بودن ساختار اقتصادی، قاچاق و واردات بی‌رویه و یا تحریم‌های اقتصادی باعث می‌شود تا تولیدات شرکت‌ها و کارخانه‌ها کاهش یابد و اقتصاد کشور گرفتار رکود شده و به این ترتیب اشتغال کاهش و بیکاری افزایش یابد.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۴ و ۸۹)

(سارا شریفی)

۹۰- گزینه «۲»

بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای است که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

د) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

- گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهای که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند و گاهی برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند.

(تبارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

(سارا شریفی)

۸۷- گزینه «۳»

الف)

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

نفر $1,500,000 - 360,000 = 1,860,000$ = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

نفر $1,500,000 - 250,000 = 1,250,000$ = جمعیت فعال

ب)

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

نفر $1,250,000 - 1,000,000 = 250,000$ = جمعیت بیکار

$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر}} = \text{نرخ بیکاری}$

درصد $20 = 100 \times \frac{250,000}{1,250,000}$ = نرخ بیکاری

ج) در واقع نرخ اشتغال را از ما خواسته است:

$100 \times \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر}} = \text{نرخ اشتغال}$

درصد $80 = 100 \times \frac{1,000,000}{1,250,000}$ = نرخ اشتغال

نرخ اشتغال مکمل نرخ بیکاری است، اگر نرخ بیکاری را از ۱۰۰ کم کنیم، نرخ اشتغال به دست می‌آید.

درصد $80 = 100 - 20$ = نرخ اشتغال

د)

بیکاری دوره‌ای	- بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. - در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.
----------------	---

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

برنامه راهبردی اختصاصی سال دهم انسانی نیمسال دوم ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

پروژه	تاریخ آزمون	موضوع پیشروی آزمون	روایی و آثار ۱	علم و فنون ادبی ۱	جامعه‌شناسی ۱	عربی زبان قرآن ۱	تاریخ ۱	جغرافیای ایران	منطق	اقتصاد
۵ آغاز نیمسال دوم	۲۰ بهمن	$\frac{1}{8}$ نیمسال اول $\frac{1}{8}$ نیم سال دوم (۶ پیمانه)	تاریخ: تاریخ روز پنجشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۹ خط: نوبت دوم درجه ۲ صفحه: ۷۰، ۵۰ (۶ پیمانه)	سبک و سبک‌شناسی (سبک خراسانی) ۶۶ صفحه (۶ پیمانه)	باز تولید هورت اجتماعی، تغییرات هورت اجتماعی ۹۲ صفحه (۶ پیمانه)	خدا خلق الله (۵ پیمانه) ۸۰ صفحه (۵ پیمانه)	از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان ۹۸ صفحه (۶ پیمانه)	منابع آریایان ۷۶ صفحه (۶ پیمانه)	احکام قضایی ۷۱ صفحه (۶ پیمانه)	رگه، بیکاری و فقر توزیع ناگسسته قدرت خرد ۱۰۴ صفحه (۶ پیمانه)
۶ دوران طلابی	۱۸ اسفند	$\frac{1}{8}$ نیمسال اول $\frac{1}{8}$ نیم سال دوم (۶ پیمانه)	تاریخ: تاریخ روز پنجشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۹ خط: نوبت دوم درجه ۲ صفحه: ۷۰، ۵۰ (۶ پیمانه)	سبک و سبک‌شناسی (سبک خراسانی) ۶۶ صفحه (۶ پیمانه)	باز تولید هورت اجتماعی، تغییرات هورت اجتماعی ۹۲ صفحه (۶ پیمانه)	خدا خلق الله (۵ پیمانه) ۸۰ صفحه (۵ پیمانه)	از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان ۹۸ صفحه (۶ پیمانه)	منابع آریایان ۷۶ صفحه (۶ پیمانه)	احکام قضایی ۷۱ صفحه (۶ پیمانه)	رگه، بیکاری و فقر توزیع ناگسسته قدرت خرد ۱۰۴ صفحه (۶ پیمانه)
۷ فروردین	۱۷ فروردین	$\frac{1}{8}$ نیمسال اول $\frac{1}{8}$ نیم سال دوم (۶ پیمانه)	تاریخ: تاریخ روز پنجشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۹ خط: نوبت دوم درجه ۲ صفحه: ۷۰، ۵۰ (۶ پیمانه)	سبک و سبک‌شناسی (سبک خراسانی) ۶۶ صفحه (۶ پیمانه)	باز تولید هورت اجتماعی، تغییرات هورت اجتماعی ۹۲ صفحه (۶ پیمانه)	خدا خلق الله (۵ پیمانه) ۸۰ صفحه (۵ پیمانه)	از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان ۹۸ صفحه (۶ پیمانه)	منابع آریایان ۷۶ صفحه (۶ پیمانه)	احکام قضایی ۷۱ صفحه (۶ پیمانه)	رگه، بیکاری و فقر توزیع ناگسسته قدرت خرد ۱۰۴ صفحه (۶ پیمانه)
۸ بهمن	۱۳ اردیبهشت	$\frac{1}{8}$ نیمسال اول $\frac{1}{8}$ نیم سال دوم (۶ پیمانه)	تاریخ: تاریخ روز پنجشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۹ خط: نوبت دوم درجه ۲ صفحه: ۷۰، ۵۰ (۶ پیمانه)	سبک و سبک‌شناسی (سبک خراسانی) ۶۶ صفحه (۶ پیمانه)	باز تولید هورت اجتماعی، تغییرات هورت اجتماعی ۹۲ صفحه (۶ پیمانه)	خدا خلق الله (۵ پیمانه) ۸۰ صفحه (۵ پیمانه)	از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان ۹۸ صفحه (۶ پیمانه)	منابع آریایان ۷۶ صفحه (۶ پیمانه)	احکام قضایی ۷۱ صفحه (۶ پیمانه)	رگه، بیکاری و فقر توزیع ناگسسته قدرت خرد ۱۰۴ صفحه (۶ پیمانه)
۹ پایان نیمسال دوم	۳۱ فروردین	$\frac{1}{8}$ نیمسال اول $\frac{1}{8}$ نیم سال دوم (۶ پیمانه)	تاریخ: تاریخ روز پنجشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۹ خط: نوبت دوم درجه ۲ صفحه: ۷۰، ۵۰ (۶ پیمانه)	سبک و سبک‌شناسی (سبک خراسانی) ۶۶ صفحه (۶ پیمانه)	باز تولید هورت اجتماعی، تغییرات هورت اجتماعی ۹۲ صفحه (۶ پیمانه)	خدا خلق الله (۵ پیمانه) ۸۰ صفحه (۵ پیمانه)	از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان ۹۸ صفحه (۶ پیمانه)	منابع آریایان ۷۶ صفحه (۶ پیمانه)	احکام قضایی ۷۱ صفحه (۶ پیمانه)	رگه، بیکاری و فقر توزیع ناگسسته قدرت خرد ۱۰۴ صفحه (۶ پیمانه)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دهم

(رشته انسانی)

۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲

تعداد سوالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۲۰	۱۰۱-۱۲۰	۱۵
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۵
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۱۵
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۵

مراحم

فارسی (۱)	حسن افتاده - مهدی آسمی - حنیف افخمی ستوده - داود تالشی - حسین پرهیزگار - مریم پیروی - ابراهیم رضایی مقدم - محسن فدایی - مرتضی منشاری - الهام محمدی
دین و زندگی (۱)	محمد رضایی‌بقا - فردین سماقی - یاسین ساعدی - مجید فرهنگیان - مرتضی محسنی کبیر
زبان انگلیسی (۱)	مجتبی درخشان گرمی - محسن رحیمی - میلاد رحیمی دهگلان - عقیل محمدی روش

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	شیوا نظری	شیوا نظری	مرتضی منشاری، الهام محمدی	کیما رامندی	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی	سکینه گلشنی	—	زهره قموشی
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی روش	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدی، رحمت‌اله استیری	—	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی، فاطمه جمالی آرانی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	فاطمه علی‌یاری

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۶۴۶۳-۰۲۱

فارسی (۱)

۱۰۱- گزینه «۳»

(راور تالشی)

گزینه‌های «۱» و «۴»: «فضل» به معنای «بخشش و رحمت» است.

گزینه «۲»: فضل: برتری و رجحان

گزینه «۳»: فضل: معرفت، کمال و حکمت

(لغت، صفحه ۶۱)

۱۰۲- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

املای درست واژه: وغب ← وقب

در هر کدام از گزینه‌های دیگر، دو غلط املایی وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: برهنه‌گی: برهنگی / دیوانه‌گان: دیوانگان

گزینه «۲»: مصلخ: مسلخ / خواسته: خاسته

گزینه «۳»: قوکان: قوکان / بحایم: بهایم

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۴»

(حسن افتاده - تبریز)

در گزینه «۴» نفوس: مجاز از انسان‌ها / از بچه‌ها صلوات می‌گیرد: کنایه از

درخواست صلوات

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خواب مرداب» استعاره / «دشت شب» تشبیه

گزینه «۲»: تشبیه: [من] دریا هستم. / «طوفان» استعاره از حوادث و

مشکلات

گزینه «۳»: «آینه تجلی» تشبیه / «دریادلان» کنایه از «دلیران و شجاعان»

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۴- گزینه «۴»

(حسن افتاده - تبریز)

مفهوم کنایی عبارت گزینه «۴» (قطع شدن دست) است.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۵- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

بیت از یک جمله مرکب تشکیل شده است که دارای یک جمله هسته و دو

جمله وابسته است. جمله پایه یا هسته: «گفت»

جمله پیرو یا وابسته ۱) _____ که
پیوند وابسته‌سازجمله پیرو یا وابسته ۲) _____ که
پیوند وابسته‌ساز

مدهوش کند.

(دستور زبان فارسی، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۱۰۶- گزینه «۴»

(مفسر فرایی - شیراز)

«واو» در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» حرف ربط است؛ زیرا بین دو جمله آمده

است ولی در بیت گزینه «۴»، بین دو کلمه (صفت) ذکر شده، بنابراین «واو عطف» است.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۶۶)

۱۰۷- گزینه «۴»

(حسن افتاده - تبریز)

تمامی واژگان موجود در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» دارای اهمیت املایی بیشتری هستند.

در گزینه «۴»، واژه «کام» اهمیت املایی بیشتری نسبت به سایر واژگان ندارد. چون حروف شش‌گانه ندارد.

در زبان فارسی کلمه‌های اهمیت املایی بیشتری دارد که یک یا چند حرف از حروف شش‌گانه زیر در آن باشد:

(ع، عات، ط، اح، ه، ز، ض، ظ، ث، س، ص، اغ، ق)

(دستور زبان فارسی، صفحه ۶۱)

۱۰۸- گزینه «۲»

(منیف اقمی ستوره)

این بیت می‌گوید نباید از رحمت خدا ناامید شد.

(مفهوم، صفحه ۶۰)

۱۰۹- گزینه «۲»

(ابراهیم رضایی مقرر - لاهیجان)

عبارت صورت سؤال: اکنون که صدف من از بی‌آبی، از بین رفت، ابر بهاری، آب به من می‌دهد. (منظور این است که کار از کار گذشته است) که با عبارت گزینه «۲» می‌تواند ارتباط معنایی داشته باشد.

(مفهوم، صفحه ۷۱)

۱۱۰- گزینه «۱»

(راور تالشی)

مفهوم عبارت صورت سؤال بیانگر «ناشناخته ماندن انسان‌های بزرگ در جامعه است.» و بیت گزینه «۱» نیز می‌گوید: اهل هنر در زمان ما مغفول ماندند و به آنان توجه نشد.

(مفهوم، صفحه ۷۰)

۱۱۱- گزینه «۳»

(مفسر فرایی - شیراز)

مغربی: مربوط به مغرب (کشورهای شمالی آفریقا جز مصر)

(لغت، واژه‌نامه)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مفسر فرایی - شیراز)

غلط‌های املایی و صحیح آن‌ها:

مرزی: مرضی

ضائر کربلا: زائر کربلا

(املا، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۴»

(الهام مسمری)

«آفتاب فتح»: فتح (مشبه)، آفتاب (مشبه‌به) / «آسمان سینه»: سینه (مشبه)، آسمان (مشبه‌به)

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۸۰)

۱۱۴- گزینه «۴»

(حسین پرهیزگار - سبزوار)

می‌دانیم که لازمه جمله مرکب وجود حرف پیوند وابسته‌ساز است و در هر سه بیت، این حرف (پیوند وابسته‌ساز) در معنا یا در ظاهر وجود دارد.

الف) ... / [چون که] با یاد تو افتادم

ب) تا عهد تو در بستم

ج) گر / چون ...

(دستور زبان فارسی، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۱۱۵- گزینه «۱»

(مهری آسمی - تبریز)

در واژگان «بارک»، «بلبلک» و «ساده دلک»، «ک» مفهوم «تحیب» دارد ولی در گزینه «۱»، «مردک» مفهوم «تحقیر» دارد.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۶۲)

۱۱۶- گزینه «۴»

«بعد از خواندن دعای فرج»: مضاف‌الیه

(مریم پیروی)

(دستور زبان فارسی، صفحه ۷۷)

۱۱۷- گزینه «۱»

من به خواب آن مرداب بی‌تحركی که با آسودگی در درون دشت شب خوابیده است، حسرت نمی‌برم و افسوس نمی‌خورم.

(مفهوم، صفحه ۸۰)

۱۱۸- گزینه «۲»

در گزینه «۲»، «باز کردن» به معنای «جدا کردن» و در سایر گزینه‌ها به معنای «گشودن» است.

(مفهوم، صفحه ۵۹)

۱۱۹- گزینه «۳»

«در معرکه قلوب مجاهدان خدا، آرامشی که حاصل ایمان است، حکومت دارد.» با مفهوم آیه صورت سؤال تناسب مفهومی دارد.

(مفهوم، صفحه ۸۰)

۱۲۰- گزینه «۲»

قیاس کند که مرا اهلیت چیست: به شایستگی من پی ببرد.

(مفهوم، ترکیبی)

دین و زندگی (۱)

۱۲۱- گزینه «۳»

حضور در پیشگاه خداوند ← زنده شدن همه انسان‌ها
- آشکار شدن حوادث تلخ و شیرین ← کنار رفتن پرده از حقایق عالم
- سنجیده شدن اعمال و افکار و نیت‌های انسان‌ها در ترازوی عدل پروردگار
← برپا شدن دادگاه عدل الهی

(واقعه بزرگ، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۱۲۲- گزینه «۴»

شخصی از امام کاظم (ع) درباره وضعیت مؤمنان پس از مرگ، پرسید: «آیا مؤمن به دیدار خانواده خویش می‌آید؟» امام فرمودند: «آری؟» فرمود: «بر حسب مقدار فضیلت‌هایش. برخی از آنان هر روزه و برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کمترین آنان هر جمعه.»

(منزله بقره، صفحه ۶۶)

۱۲۳- گزینه «۲»

هرگاه پاداش و کیفر، نتیجه طبیعی خود عمل باشد، انسان‌ها نمی‌توانند آن را تغییر دهند، بلکه باید خود را با آن هماهنگ کنند و با آگاهی کامل از آن، برنامه زندگی خود را تنظیم و سعادت خویش را تأمین کنند؛ اما گاهی پاداش و کیفر، براساس مجموعه قراردادهای تعیین می‌شود و انسان‌ها می‌توانند با وضع قوانین جدید، این رابطه‌ها را تغییر دهند.

(فهرام کار، صفحه ۸۷)

۱۲۴- گزینه «۴»

آن‌ها که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و آن‌ها که به راستی ادای شهادت می‌کنند و آن‌ها که بر نماز مواظبت دارند، آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.

(فهرام کار، صفحه ۸۴)

۱۲۵- گزینه «۳»

مدسازهای غلط، تولید و نشر مطالب نامناسب و غیراخلاقی در فضای مجازی، ایجاد یا تقویت آداب و رسوم غلط در امر ازدواج، ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران، نمونه‌هایی از اعمال ناشایستی است که موجب سنگین شدن پرونده گناهان فرد، حتی پس از مرگ وی می‌شود. (مربوط به آثار ماتاخر)

(منزله بقره، صفحه های ۶۳ تا ۶۵)

۱۲۶- گزینه «۳»

در مرحله اول قیامت و در حادثه تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها، می‌خوانیم که کوه‌ها، سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می‌شوند و همچون ذرات گرد و غبار، در هوا پراکنده می‌گردند. باید دقت شود صدای مهیب و سهمناک، که به نفع صور معروف است، هم در مرحله اول قیامت و هم در مرحله دوم قیامت اتفاق می‌افتد و فرق این دو در این است که در نفع صور اول، با صدای مهیب، مرگ آسمان‌ها و زمین اتفاق می‌افتد و در نفع صور دوم، با پیچیده شدن بانگ سهمناک، حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود.

(واقعه بزرگ، صفحه ۷۳)

۱۲۷- گزینه «۲»

همراهان پیامبران، صدیقان هستند و بهشتیان بالاترین نعمت بهشت، یعنی رسیدن به مقام خشنودی خداوند را برای خود می‌یابند و از این رستگاری بزرگ مسرورند.

(فهرام کار، صفحه ۸۳)

۱۲۸- گزینه «۳»

باید دقت کنیم آنچه که قبل از «برپا شدن دادگاه عدل الهی» است، آماده شدن صحنه قیامت است یعنی: ۱- زنده شدن همه انسان‌ها ۲- کنار رفتن پرده از حقایق عالم.
اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می‌گیرند؛ زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است. از این رو هر چه عمل انسان به راه و روش آنان نزدیک‌تر باشد، ارزش افزون‌تری خواهد داشت.

(واقعه بزرگ، صفحه ۷۴)

۱۲۹- گزینه «۱»

کسی که مال یتیمی را به ناحق و ستمکاری تصاحب می‌کند، طبق آیه شریفه «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا»: «کسانی که می‌خورند اموال یتیمان را از روی ظلم، جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان درآیند.» اگر باطن و چهره واقعی عملش برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است و سرانجامش آتش فروزان دوزخ خواهد بود.

(فهرام کار، صفحه ۸۸)

۱۳۰- گزینه «۱»

دوزخیان گاهی دیگران را مقصر می‌شمارند و می‌گویند: «بزرگان ما و شیطان، سبب گمراهی ما شدند.» شیطان می‌گوید: «من فقط شما را فرا خواندم و شما نیز مرا پذیرفتید.»

(فهرام کار، صفحه ۸۶)

زبان انگلیسی (۱)

۱۳۱- گزینه «۲»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «او پس از فکر کردن زیاد، تصمیم گرفت پیراهن نخی مشکی قدیمی خود را برای مهمانی بپوشد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به ترتیب صفات در زبان انگلیسی که به صورت «عدد + کیفیت + اندازه + سن + شکل + رنگ + ملیت + جنس + اسم» می باشد، گزینه «۲» صحیح است.

(گرامر)

۱۳۲- گزینه «۳»

(مفسن رهیمی)

ترجمه جمله: «یکی از دوستانم اخیراً یک خودروی زیبای بزرگ سفید ژاپنی خریده است.»

نکته مهم درسی:

با توجه به ترتیب صفات در زبان انگلیسی که به صورت «عدد + کیفیت + اندازه + سن + شکل + رنگ + ملیت + جنس + اسم» می باشد، تنها گزینه «۳» صحیح است.

(گرامر)

۱۳۳- گزینه «۴»

(میلاد رهیمی/هگلان)

ترجمه جمله: «کدام جمله صحیح است؟»

نکته مهم درسی:

اسامی قابل شمارش مفرد باید به همراه یکی از نشانه های اسم مانند "a" بیایند. در گزینه های ۱ و ۳ برای کلمات "planet" و "watch" این قاعده رعایت نشده است (رد گزینه های ۱ و ۳). در زبان انگلیسی صفت قبل از اسم می آید (رد گزینه «۲»).

(گرامر)

۱۳۴- گزینه «۳»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «شنیده ام که او وقتی ۲۵ سالش بود، به دلیل [وضعیت] سلامت بد، شغل خود را ترک کرد.»

- (۱) ساختن
(۲) محافظت کردن
(۳) ترک کردن
(۴) حل کردن

(واژگان)

۱۳۵- گزینه «۳»

(مفسن رهیمی)

ترجمه جمله: «این خواننده به خاطر آهنگ های عالی و برنامه های باحالش، معروف شد. مردم اکنون از همه جا او را بسیار دوست دارند.»

- (۱) جالب
(۲) مفید
(۳) معروف، مشهور
(۴) پرانرژی

(واژگان)

۱۳۶- گزینه «۲»

(میلاد رهیمی/هگلان)

ترجمه جمله: «بسیاری از فرهنگ ها سنت هایی دارند که در آن مردم از قبور اعضای خانواده خود دیدن می کنند. این، راهی برای یادآوری عزیزانشان است.»

- (۱) گهواره
(۲) قبر
(۳) اعتقاد
(۴) رصدخانه

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

دلفین ها واقعاً یکی از شگفتی های خلقت هستند. آن ها در گروه های کوچک زندگی می کنند. در گروه، آن ها می توانند از یکدیگر دفاع کنند. آن ها حیوانات دریایی خونگرم هستند. اندازه های مختلف آن ها، شگفت انگیز است. بزرگ ترین دلفین حدود ۱۱ تن و کوچک ترین آن حدود ۴۰ کیلو وزن دارد. این حیوانات باهوش حدود ۱۰ برابر بهتر از انسان ها می توانند بشنوند. آن ها همچنین دید بسیار خوبی دارند اما حس بویایی آن ها چندان خوب نیست. یک واقعیت جالب در مورد دلفین ها این است که آن ها ۱۰۰ دندان دارند اما از آن ها برای غذا خوردن استفاده نمی کنند. آن ها ماهی ها را می گیرند و می بلعند. متأسفانه، چیزهای زیادی وجود دارد که می تواند به دلفین ها در حیات وحش آسیب برساند. آلودگی، ماهی گیری بیش از حد، و تخریب خانه های آن ها توسط انسان ها، می تواند داشتن امنیت و سلامت را برای آن ها بسیار سخت کند. اما افراد و گروه هایی هستند که سعی می کنند به دلفین ها کمک کنند و آن ها را ایمن نگه دارند. اگر از این افراد حمایت کنیم، می توانیم اطمینان حاصل کنیم که دلفین ها برای مدت طولانی شاد و سالم می مانند.

۱۳۷- گزینه «۱»

(عقیل مفسری/روش)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، کدام یک از موارد زیر در مورد دلفین ها صحیح است؟»
«بینایی آن ها بهتر از حس بویایی آن هاست.»

(درک مطلب)

۱۳۸- گزینه «۲»

(عقیل مفسری/روش)

ترجمه جمله: «کلمه "them" که زیر آن خط کشیده شده است، به "teeth" (دندان ها) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه «۴»

(عقیل مفسری/روش)

ترجمه جمله: «کلمه "tough" (سخت) که زیر آن خط کشیده شده است، از نظر معنایی به "difficult" (مشکل) نزدیک ترین است.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه «۲»

(عقیل مفسری/روش)

ترجمه جمله «از متن متوجه می شویم که دلفین ها در گروه های کوچک زندگی می کنند تا بتوانند ...»
«از یکدیگر دفاع کنند»

(درک مطلب)